

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 173 (XVII) — Nr. 144

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 17 februarie 2005

SUMAR

Nr.	Pagina	Pagina
HOTĂRÂRI ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR		
7.		
— Hotărâre pentru modificarea Hotărârii Camerei Deputaților nr. 42/2004 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Camerei Deputaților	1-2	art. II alin. (1) din Legea nr. 195/2004 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 58/2003 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă 2-3
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
Decizia nr. 523 din 25 noiembrie 2004 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor		Decizia nr. 53 din 28 ianuarie 2005 asupra cererilor de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre Președintele României și Parlament, formulate de președintele Camerei Deputaților și de președintele Senatului 4-8

HOTĂRÂRI ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

HOTĂRÂRE pentru modificarea Hotărârii Camerei Deputaților nr. 42/2004 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Camerei Deputaților

În temeiul art. 38 și 41 din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat, cu modificările și completările ulterioare,

Camera Deputaților adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Hotărârea Camerei Deputaților nr. 42/2004 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Camerei Deputaților, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.258 din 27 decembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

— domnul deputat Ion Giurescu, aparținând Grupului parlamentar al P.S.D., trece de la Comisia pentru politică economică, reformă și privatizare, în calitate de membru, la Comisia pentru muncă și protecție socială;

— domnul deputat Constantin Niță, aparținând Grupului parlamentar al P.S.D., trece de la Comisia pentru politică economică, reformă și privatizare, în calitate de membru, la Comisia pentru industrii și servicii;

— domnul deputat Ștefan Baban, aparținând Grupului parlamentar al P.R.M., trece de la Comisia pentru tehnologia informației și comunicațiilor, în calitate de membru, la Comisia pentru buget, finanțe și bănci;

— domnul deputat Romică Andreica, aparținând Grupului parlamentar al P.N.L., este desemnat în calitate de

de membru al Comisiei pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice;

— domnul deputat Sorin Gabriel Zamfir, aparținând Grupului parlamentar al P.N.L., este desemnat în calitate de membru al Comisiei juridice, de disciplină și imunități;

— domnul deputat Constantin Petrea, aparținând Grupului parlamentar al P.D., trece de la Comisia pentru muncă și protecție socială, în calitate de membru, la Comisia pentru industrii și servicii, în locul domnului deputat Gheorghe Albu.

Această hotărâre a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 14 februarie 2005.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
ADRIAN NĂSTASE

București, 14 februarie 2005.
Nr. 7.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 523 din 25 noiembrie 2004

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. II alin. (1) din Legea nr. 195/2004 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 58/2003 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă

Ioan Vida	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Aspazia Cojocaru	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Aurelia Popa	— procuror
Cristina Cătălina Turcu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. II alin. (1) din Legea nr. 195/2004 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 58/2003 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă, excepție ridicată de Societatea Comercială „Appunto” — S.R.L. din Constanța în Dosarul nr. 549/COM/2004 al Curții de Apel Constanța — Secția comercială.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Președintele constată cauza în stare de judecată și acordă cuvântul pe fond.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, motivând că textul de lege criticat prevede aplicarea imediată și pentru viitor a unei reguli noi de competență, fără a se putea susține că aceasta retroactivează.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 12 iulie 2004, pronunțată în Dosarul nr. 549/COM/2004, **Curtea de Apel Constanța — Secția**

comercială a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. II alin. (1) din Legea nr. 195/2004 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 58/2003 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă. Excepția a fost ridicată de Societatea Comercială „Appunto” — S.R.L. din Constanța într-o cauză având ca obiect recursul împotriva unei încheieri prin care s-a respins o cerere de sechestrul asigurător.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul susține că prevederile legale criticate încalcă dispozițiile art. 15 alin. (2) din Constituție privitor la neretroactivitatea legii și ale art. 126 alin. (1), (2) și (3) referitor la instanțele judecătorești, întrucât modifică retroactiv legea care stabilea, la momentul exercitării căii de atac, instanța de judecată competentă să soluționeze cauza.

Curtea de Apel Constanța — Secția comercială opinează în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece legiuitorul a adoptat, în cazul recursurilor în curs de judecată la instanțele legal sesizate, regula imediatei aplicări a normelor de procedură, abătându-se de la regula tradițională a ultraactivității normelor de competență.

Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a comunica punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, cu următoarea motivare:

Textul criticat nu retroactivează, ci, dimpotrivă, are semnificația aplicării imediate a unor reguli de competență, derogând de la regula ultraactivității legii vechi, înscrisă în

art. 725 alin. 2 teza întâi din Codul de procedură civilă, potrivit căruia „Procesele în curs de judecată la data schimbării competenței instanțelor legal investite vor continua să fie judecate de acele instanțe“.

Modificarea competenței și stabilirea normelor tranzitorii nu constituie o încălcare a dispozițiilor art. 126 alin. (1) și (3) din Constituție, întrucât competența Înaltei Curți de Casație și Justiție de a soluționa recursuri nu este prevăzută de o normă constituțională, iar, potrivit art. 126 alin. (2) din Constituție, „Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege“.

Avocatul Poporului apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, cu următoarea motivare:

Faptul că recursurile împotriva hotărârilor date fără drept de apel, aflate pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, se trimit spre judecată instanțelor imediat superioare celor care au pronunțat hotărârea în primă instanță nu aduce atingere principiului constituțional consacrat de art. 15 alin. (2), întrucât „o lege nu retroactivează atunci când modifică pentru viitor o stare de drept născută anterior“.

Dispozițiile legale criticate „sunt conforme cu art. 126 alin. (2) din Legea fundamentală, potrivit căruia competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt stabilite numai prin lege“.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. II alin. (1) din Legea nr. 195/2004 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 58/2003 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă, excepție ridicată de Societatea Comercială „Appunto“ — S.R.L. din Constanța în Dosarul nr. 549/COM/2004 al Curții de Apel Constanța — Secția comercială.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 25 noiembrie 2004.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. II alin. (1) din Legea nr. 195/2004 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 58/2003 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 470 din 26 mai 2004, având următorul cuprins: „(1) *Recursurile împotriva hotărârilor date fără drept de apel potrivit legii în vigoare la data pronunțării lor și aflate pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție se trimit spre judecată instanțelor imediat superioare celor care au pronunțat hotărârea în primă instanță.*“

Aceste dispoziții legale sunt considerate de autorul excepției ca fiind neconstituționale în raport cu prevederile art. 15 alin. (2) din Constituție privitor la neretroactivitatea legii și ale art. 126 alin. (1), (2) și (3) referitor la instanțele judecătorești.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că dispoziția legală criticată a fost adoptată pentru a se debloca activitatea de soluționare a recursurilor de către Înalta Curte de Casație și Justiție, care, în aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 58/2003, avea competență generală în materia recursului civil, iar din această cauză, dat fiind numărul mare al cauzelor pe rol, se afla în imposibilitate de a asigura soluționarea acestora în termenul rezonabil impus de art. 21 alin. (3) din Constituție.

Nu se poate primi, așadar, susținerea privind încălcarea art. 126 din Constituție, dispoziția legală atacată fiind menită să asigure buna administrare a justiției prin instanțele prevăzute de textul constituțional.

Nu este cazul a se reține nici încălcarea prevederilor art. 15 alin. (2) din Constituție, având în vedere natura juridică a reglementării, căreia îi este inerentă aplicarea imediată și numai pentru viitor.

Magistrat-asistent,
Cristina Cătălina Turcu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 53

din 28 ianuarie 2005

**asupra cererilor de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională
dintre Președintele României și Parlament, formulate de președintele Camerei Deputaților
și de președintele Senatului**

În temeiul art. 146 lit. e) din Constituție și al art. 34 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, **președintele Camerei Deputaților**, la data de 8 ianuarie 2005, a sesizat Curtea Constituțională cu cererea de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională creat de Președintele României, domnul Traian Băsescu, între această autoritate publică și Parlament, cerere care a fost înregistrată sub nr. 96 din 8 ianuarie 2005 și care constituie obiectul Dosarului nr. 11E/2005.

Se susține, în cerere, că a apărut un conflict juridic de natură constituțională între Președintele României, pe de o parte, și Parlament, Camera Deputaților și Senat, pe de altă parte, „urmare a comportamentului contrar Constituției al Președintelui României, domnul Traian Băsescu“. Se apreciază că prin sintagma „conflicte juridice de natură constituțională“, cuprinsă în art. 146 lit. e) din Constituție, se are în vedere „îndeplinirea atribuțiilor specifice fiecărei puteri“, prevăzute de Legea fundamentală, care este un act juridic. Statutul juridic al autorităților publice este de natură constituțională, iar încălcarea acestui statut „reprezintă tocmai temeiul cererilor prevăzute de art. 146 lit. e) din Constituție“.

În opinia autorului cererii, conflictul a fost creat prin afirmațiile făcute de Președintele României, domnul Traian Băsescu, în interviul acordat ziarului „Adevărul“, publicat în nr. 4.513 din 6 ianuarie 2005, sub titlul „Sunt un adept al unor anticipări imediate pentru a scăpa de o soluție imorală care se numește PUR“. Aceste afirmații referitoare la Parlament și la partide parlamentare depășesc atribuțiile constituționale ale Președintelui României, sugerând și conduite contrare Constituției. Astfel, Partidul Umanist Român, partid parlamentar care participă la guvernare, a fost calificat „drept o soluție imorală“, conducerea Partidului Social-Democrat a fost caracterizată ca având „limite în înțelegerea viitorului României“ și ca fiind un mecanism prin care „s-a ridicat sistemul de guvernare de tip mafiot la rang de politică de stat“, iar pentru alte partide parlamentare s-a sugerat necesitatea fuziunii precizându-se și acțiuni concrete, în acest sens, la viitoarele congrese.

Pe linia ingerinței în atribuțiile Parlamentului, Președintele României a solicitat, în același interviu, o anchetă parlamentară asupra modului în care s-au desfășurat alegerile generale din noiembrie 2004, precum și declanșarea procedurii parlamentare pentru schimbarea celor doi președinți ai Camerelor, susținând, totodată, necesitatea alegerilor parlamentare anticipate.

Președintele Camerei Deputaților apreciază că „Aceste declarații prin care se solicită o anumită conduită și un anumit vot pentru grupurile parlamentare și pentru partide, subiecte de drept public, sunt contrare, în esență, următoarelor texte constituționale: art. 1 alin. (4), art. 8, art. 61, art. 64, art. 89“, iar Președintele României, prin această conduită, a încălcat art. 80 alin. (2) și art. 82 alin. (2) din Constituție.

O asemenea conduită a Președintelui României generează stări conflictuale în interiorul autorităților publice și între acestea, fiind contrară spiritului Constituției. Îndemnul Președintelui de a se provoca alegeri anticipate contravine art. 80 alin. (2) și art. 82 alin. (2) din Constituție. „Alegerile anticipate, potrivit art. 89 din Constituție, nu sunt de conceput decât ca urmare a dizolvării Parlamentului, iar dizolvarea Parlamentului nu se poate face decât în urma unei crize guvernamentale repetate și prelungite peste un termen de 60 de zile“.

În temeiul aceluiași art. 146 lit. e), **președintele Senatului**, la data de 10 ianuarie 2005, a sesizat, de asemenea, Curtea cu o cerere de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre autoritățile publice, care a fost înregistrată sub nr. 122 din aceeași dată. Prin această cerere se invocă aceleași motive ca și în cererea președintelui Camerei Deputaților. În plus, președintele Senatului a solicitat Curții Constituționale să pronunțe o „decizie prin care să se rețină atenția Președintelui României asupra comportamentului său neconstituțional, obligându-l să-și ceară scuze publice președinților celor două Camere și tuturor structurilor parlamentare care au fost vizate prin comportamentul său neconstituțional“.

Această cerere formează obiectul Dosarului nr. 20E/2005.

Având în vedere că cererile formulate de președintele Camerei Deputaților și de președintele Senatului au același obiect, întrucât în ambele cereri se solicită soluționarea conflictului dintre Președintele României și Camerele Parlamentului, conflict creat prin aceleași declarații ale Președintelui României, Curtea Constituțională, prin Încheierea din 26 ianuarie 2005, a dispus conexarea celor două cauze.

În conformitate cu dispozițiile art. 35 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, cererile au fost comunicate Președintelui României, precum și președinților celor două Camere ale Parlamentului, pentru a prezenta punctele lor de vedere

asupra conținutului conflictului de natură constituțională și a eventualelor căi de soluționare a acestuia.

Președintele României, domnul Traian Băsescu, a comunicat punctul său de vedere cu adresele nr. CA/364 și nr. CA/365 din 18 ianuarie 2005, înregistrate la Curtea Constituțională sub nr. 342 și 341 din 18 ianuarie 2005, prin care solicită Curții Constituționale respingerea, ca inadmisibile, a cererilor formulate de președintele Camerei Deputaților și de președintele Senatului, întrucât în cauză nu este vorba de existența unui conflict între autorități publice, chiar dacă s-ar reține existența unui anumit conflict, acesta este de natură politică, iar nu juridică de ordin constituțional, asupra unor texte legale cu privire la atribuțiile autorităților implicate (conflicte pozitive sau negative de competență).

În susținerea acestui punct de vedere se arată că titlul III din Constituție definește ce se înțelege prin autorități publice și care sunt acestea, partidele politice, parlamentare sau neparlamentare nefiind cuprinse în această categorie de instituții. Așadar, între partidele politice și o autoritate publică nu poate exista un conflict juridic de natură constituțională care să atragă competența de soluționare a Curții Constituționale.

În legătură cu înțelesul sintagmei „conflict juridic de natură constituțională”, invocă Decizia Curții Constituționale nr. 148 din 16 aprilie 2003 privind constituționalitatea propunerii legislative de revizuire a Constituției, în care s-a reținut că prin soluționarea conflictelor existente între diferite autorități publice se urmărește înlăturarea unor posibile blocaje instituționale, iar nu soluționarea unor divergențe de ordin politic. Conflicte pot exista între două sau mai multe autorități constituționale cu privire la conținutul ori întinderea atribuțiilor lor, respectiv conflicte pozitive sau negative de competență. În cauză, afirmațiile imputate Președintelui României nu sunt acte, acțiuni sau omisiuni, ci simple declarații cu caracter exclusiv politic; or, potrivit prevederilor constituționale ale art. 84 alin. (2), coroborate cu cele ale art. 72 alin. (1), Președintelui României îi este garantată expres libertatea de exprimare politică, el neputând fi tras la răspundere juridică „*pentru opiniile politice exprimate în exercitarea mandatului*”. Această concluzie rezultă și din Avizul consultativ nr. 1 din 5 iulie 1994 al Curții Constituționale, referitor la propunerea de suspendare din funcție a Președintelui Ion Iliescu. De asemenea, prin Decizia nr. 339 din 17 septembrie 2004, Curtea Constituțională a statuat că obligația constituțională de nepartizanat politic al Președintelui României nu este absolută. Prin acea decizie s-a constatat că prevederile art. 5 alin. (7) din Legea nr. 373/2004 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului sunt constituționale, așa încât Președintele în funcție al României poate candida în alegerile parlamentare pe lista unui partid politic și, implicit, poate lua parte la campania electorală a acelui partid, iar problema modului în care își exercită funcția de mediere între puterile statului, precum și între stat și societate ține de măsura în care Președintele își îndeplinește obligațiile, de etica exercitării mandatului prezidențial, care, atunci

când este încălcat grav, atrage răspunderea constituțională a titularului mandatului.

În ceea ce privește afirmația referitoare la eventualitatea alegerilor anticipate se arată că, prin cererile formulate, se omit precizările făcute de Președintele Traian Băsescu în același interviu, în sensul că această eventualitate este privită ca mijloc de rezolvare a unei eventuale crize politice în care Guvernul nu și-ar putea îndeplini programul de guvernare acceptat de Parlament, criză care nu există în prezent. Se precizează că o asemenea declarație politică, precum și posibilitatea întoarcerii la electorat pentru exercitarea directă de către națiune a suveranității al cărei titular este, nu sunt neconstituționale.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului au comunicat punctele lor de vedere cu Adresa nr. 10 din 20 ianuarie 2005, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 384 din 20 ianuarie 2005, prin care se apreciază că cererile privind soluționarea conflictului juridic de natură constituțională dintre Președintele României și Parlamentul României sunt întemeiate, iar Curtea Constituțională este îndreptățită să adopte o decizie prin care să-l avertizeze public pe Președintele României asupra conduitei sale neconstituționale și să-l atenționeze asupra pericolului la care se expune dacă un asemenea comportament se va manifesta și în viitor.

În motivarea acestui punct de vedere se reiterează argumentele cuprinse în actele de sesizare, referitoare la existența unui conflict juridic de natură constituțională între Camerele Parlamentului și instituția Președintelui României, provocat de conduita contrară Constituției a domnului Președinte Traian Băsescu.

Se mai arată că declarațiile publice ale Președintelui României excedează sarcinilor și atribuțiilor prevăzute de Constituție pentru instituția Președintelui României, care în relația cu Parlamentul are doar dreptul de a adresa mesaje privind principalele probleme politice ale națiunii. Anumite afirmații, solicitări și conduite contrare Constituției nu sunt păreri personale, ci simple cetățean, deoarece, cât timp deține funcția de Președinte al României, orice declarație reprezintă poziția acestei autorități publice — instituția Președintelui României, cu toate implicațiile constituționale și legale asupra titularului funcției. Art. 84 alin. (2), coroborat cu art. 72 alin. (1) din Constituție, prevăd că Președintele României nu poate fi tras la răspundere pentru „*opiniile politice exprimate în exercitarea mandatului*”, adică pentru opiniile politice exprimate în exercitarea atribuțiilor sale; or, în speță, Președintele României nu a exprimat astfel de opinii, ci, mai mult, a solicitat grupurilor parlamentare o conduită contrară Constituției, care nu-i recunoaște dreptul de a se amesteca în problemele interne ale Parlamentului.

În concluzie, se arată că „soluționarea conflictului juridic de natură constituțională impune ca dispozitivul deciziei Curții Constituționale să fie conceput și redactat, în ipoteza admiterii cererii, de așa natură încât starea conflictuală să înceteze și să nu mai poată fi reiterată, iar dacă partea care a fost sancționată va recidiva, să existe pârghii

constituționale și legale de contracarare, prin aplicarea unei sancțiuni mai grave“. Din filozofia Constituției, revizuită, rezultă că „răspunderea administrativ-disciplinară“ a Președintelui României s-a nuanțat în sensul că, până la declanșarea procedurii de suspendare prevăzute de art. 95 din aceasta, Curtea Constituțională poate pronunța, în temeiul prevederilor constituționale ale art. 146 lit. e), o decizie de atenționare publică la adresa Președintelui.

Dezbaterile cererilor de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională au avut loc la data de 25 ianuarie 2005 și s-au desfășurat potrivit prevederilor art. 35 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, cu citarea părților și ascultarea concluziilor reprezentanților acestora, fiind consemnate în încheierea de la acea dată.

Curtea, având nevoie de timp pentru deliberare, a amânat pronunțarea la data de 28 ianuarie 2005.

CURTEA,

examinând cererile de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre Președintele României și Camerele Parlamentului, conținutul interviului publicat în ziarul „Adevărul“ nr. 4.513 din 6 ianuarie 2005, punctul de vedere al Președintelui României, al președintelui Camerei Deputaților, precum și cel al președintelui Senatului, rapoartele întocmite de judecătorii-raportori, susținerile reprezentanților autorităților publice aflate în conflict, având în vedere dispozițiile Constituției, precum și cele ale Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, reține următoarele:

Curtea a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. e) din Constituție, precum și celor ale art. 1, 10, 34 și 35 din Legea nr. 47/1992, să se pronunțe asupra cererilor privind conflictul juridic de natură constituțională dintre autoritățile publice.

Potrivit prevederilor art. 146 lit. e) din Constituție, Curtea Constituțională „*soluționează conflictele juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice, la cererea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a primului-ministru sau a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii*“.

În cererile de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre Președintele României și Parlamentul României, formulate de președintele Camerei Deputaților și de președintele Senatului, se afirmă, în esență, că acest conflict a apărut ca „*urmare a comportamentului contrar Constituției al Președintelui României*“. Autorii cererilor consideră că sintagma „*conflicte juridice de natură constituțională*“ are în vedere îndeplinirea atribuțiilor specifice fiecărei autorități publice, care au „*un statut juridic de natură constituțională*“, iar încălcarea acestui statut juridic „*reprezintă tocmai temeiul cererilor prevăzute de art. 146 lit. e) din Constituție*“. De aceea, se consideră că este competentă Curtea Constituțională să soluționeze conflictul care apare ca urmare a conduitei, concretizată și într-o declarație publică, dacă prin aceasta se încalcă principiile constituționale de funcționare a autorităților

publice. Astfel, Președintele României, în interviul publicat în ziarul „Adevărul“, „*în ceea ce privește Parlamentul, inclusiv partidele cu prezență parlamentară*“, a făcut afirmații care depășesc atribuțiile sale constituționale.

Autorii cererilor susțin, de asemenea, că solicitarea unei anumite conduite și a unui anumit vot din partea grupurilor parlamentare și a partidelor, subiecte de drept public, este contrară prevederilor art. 1 alin. (4), art. 8, 61, 64, 89, art. 80 alin. (2) și ale art. 82 alin. (2) din Constituție.

Se mai susține că afirmațiile și îndemnul Președintelui României reprezintă ingerințe inadmisibile în activitatea și funcționarea Parlamentului. Comportamentul Președintelui României prin care se creează stări conflictuale în interiorul autorităților publice, între autoritățile publice, precum și îndemnul său de a se ajunge la alegeri anticipate sunt contrare literei și spiritului Constituției.

Dispozițiile constituționale pretins încălcate prin afirmațiile Președintelui României sunt următoarele:

— Art. 1 alin. (4): „*Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor — legislativă, executivă și judecătorească — în cadrul democrației constituționale.*“;

— Art. 8: „(1) *Pluralismul în societatea românească este o condiție și o garanție a democrației constituționale.*

(2) *Partidele politice se constituie și își desfășoară activitatea în condițiile legii. Ele contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor, respectând suveranitatea națională, integritatea teritorială, ordinea de drept și principiile democrației.*“;

— Art. 61: „(1) *Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării.*

(2) *Parlamentul este alcătuit din Camera Deputaților și Senat.*“;

— Art. 64: „(1) *Organizarea și funcționarea fiecărei Camere se stabilesc prin regulament propriu. Resursele financiare ale Camerelor sunt prevăzute în bugetele aprobate de acestea.*

(2) *Fiecare Cameră își alege un birou permanent. Președintele Camerei Deputaților și președintele Senatului se aleg pe durata mandatului Camerelor. Ceilalți membri ai birourilor permanente sunt aleși la începutul fiecărei sesiuni. Membrii birourilor permanente pot fi revocați înainte de expirarea mandatului.*

(3) *Deputații și senatorii se pot organiza în grupuri parlamentare, potrivit regulamentului fiecărei Camere.*

(4) *Fiecare Cameră își constituie comisii permanente și poate institui comisii de anchetă sau alte comisii speciale. Camerele își pot constitui comisii comune.*

(5) *Birourile permanente și comisiile parlamentare se alcătuiesc potrivit configurației politice a fiecărei Camere.*“;

— Art. 80 alin. (2): „*Președintele României veghează la respectarea Constituției și la buna funcționare a autorităților publice. În acest scop, Președintele exercită funcția de mediere între puterile statului, precum și între stat și societate.*“;

— Art. 82 alin. (2): „*Candidatul a cărui alegere a fost validată depune în fața Camerei Deputaților și a Senatului, în ședință comună, următorul jurământ: «Jur să-mi dăruiesc toată*

puterea și priceperea pentru propășirea spirituală și materială a poporului român, să respect Constituția și legile țării, să apăr democrația, drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor, suveranitatea, independența, unitatea și integritatea teritorială a României. Așa să-mi ajute Dumnezeu!».“;

— Art. 84 alin. (1): *„În timpul mandatului, Președintele României nu poate fi membru al unui partid și nu poate îndeplini nici o altă funcție publică sau privată.”*

— Art. 89: *„(1) După consultarea președinților celor două Camere și a liderilor grupurilor parlamentare, Președintele României poate să dizolve Parlamentul, dacă acesta nu a acordat votul de încredere pentru formarea Guvernului în termen de 60 de zile de la prima solicitare și numai după respingerea a cel puțin două solicitări de investitură.*

(2) În cursul unui an, Parlamentul poate fi dizolvat o singură dată.

(3) Parlamentul nu poate fi dizolvat în ultimele 6 luni ale mandatului Președintelui României și nici în timpul stării de mobilizare, de război, de asediu sau de urgență.”

Ținând seama de motivele invocate în cererile ce i-au fost adresate, Curtea Constituțională reține că, pentru soluționarea acestora, este esențial să stabilească înțelesul exact al sintagmei *„conflict juridic de natură constituțională între autorități publice”*, prevăzută de textul constituțional.

Analizând natura autorităților publice care sunt susceptibile de a fi părți implicate în conflict, Curtea observă că acestea sunt numai cele prevăzute în titlul III al Constituției. În categoria acestor autorități nu se încadrează partidele politice, persoane juridice de drept public care, potrivit prevederilor art. 8 alin. (2) din Constituție, *„[...] contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor [...]”*. Așadar, partidele politice nu sunt autorități publice. De asemenea, nici grupurile parlamentare nu sunt autorități publice, ele sunt structuri ale Camerelor Parlamentului.

Față de acestea, Curtea reține că un eventual conflict între un partid politic sau un grup parlamentar și o autoritate publică nu intră în categoria conflictelor a căror soluționare este dată în competența Curții Constituționale de art. 146 lit. e) din Constituție.

Conflictul juridic de natură constituțională între autorități publice presupune acte sau acțiuni concrete prin care o autoritate sau mai multe își arogă puteri, atribuții sau competențe, care, potrivit Constituției, aparțin altor autorități publice, ori omisiunea unor autorități publice, constând în declinarea competenței sau în refuzul de a îndeplini anumite acte care intră în obligațiile lor. Or, un asemenea conflict juridic de natură constituțională nu a fost creat prin declarațiile examinate, care nu au produs nici un efect juridic.

Curtea constată că opiniile, judecățile de valoare sau afirmațiile titularului unui mandat de demnitate publică — așa cum este Președintele României, autoritate publică unipersonală, ori cum este conducătorul unei autorități publice — referitoare la alte autorități publice nu constituie prin ele însele conflicte juridice între autorități publice.

Părerile sau propunerile privind modul cum acționează ori ar trebui să acționeze o anumită autoritate publică sau structurile acesteia, chiar critice fiind, nu declanșează blocaje instituționale, dacă nu sunt urmate de acțiuni sau inacțiuni de natură să împiedice îndeplinirea atribuțiilor constituționale ale acelor autorități publice. Asemenea păreri ori propuneri rămân în cadrul limitelor libertății de exprimare a opiniilor politice, cu îngrădirile prevăzute de art. 30 alin. (6) și (7) din Constituție.

De asemenea, orice candidat la funcția de Președinte al României propune electoratului o doctrină politică, un program pentru a cărui realizare va acționa, în cazul în care va fi ales, pe perioada mandatului său. Art. 84 alin. (1) din Constituție prevede că, *„În timpul mandatului, Președintele României nu poate fi membru al unui partid și nu poate îndeplini nici o altă funcție publică sau privată”*. Aceste interdicții nu exclud însă posibilitatea exprimării, în continuare, a opiniilor politice, a angajamentelor și a scopurilor prezentate în programul său electoral ori să militeze și să acționeze pentru realizarea acestora, cu respectarea prerogativelor constituționale.

Funcția de mediere între puterile statului, precum și între stat și societate, prevăzută de art. 80 alin. (2) teza a doua din Constituție, impune imparțialitate din partea Președintelui României, dar nu exclude posibilitatea exprimării opiniei sale privind modul optim de soluționare a divergențelor apărute.

Dreptul la exprimarea opiniei politice este garantat și pentru Președintele României de art. 84 alin. (2), care prevede pentru șeful statului aceeași imunitate ca și pentru deputați și senatori, art. 72 alin. (1) din Constituție aplicându-se în mod corespunzător.

Curtea Constituțională reține că, potrivit prevederilor art. 1 alin. (4) din Legea fundamentală, în structura organică a statului român, autoritățile publice sunt organizate potrivit *„principiului separației și echilibrului puterilor — legislativă, executivă și judecătorească”*. Tocmai de aceea legiuitorul constituant prevede dreptul Președintelui României de a critica legile adoptate de Parlament și de a acționa împotriva lor. Astfel: potrivit art. 77 alin. (2), *„Înainte de promulgare, Președintele poate cere Parlamentului, o singură dată, reexaminarea legii”*, iar art. 146 lit. a) prevede dreptul Președintelui de a sesiza Curtea Constituțională pentru exercitarea controlului a priori asupra constituționalității legilor adoptate de Parlament înainte de promulgare. Aceste atribuții ale Președintelui României au semnificația unei contraponderi față de puterea legislativă, pentru realizarea echilibrului puterilor în statul de drept, consacrat prin dispozițiile art. 1 alin. (3) din Constituție. Aceeași semnificație o are și dreptul Președintelui României de a cere Curții Constituționale soluționarea conflictelor juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice, conform art. 146 lit. e) din Constituție, deoarece acest drept se exercită în condițiile exprimării punctului de vedere asupra posibilelor căi de soluționare a conflictului, implicit asupra temeiniciei sau

netemeinicii atitudinii ori a susținerilor autorităților publice implicate în conflict.

Față de toate cele de mai sus, Curtea Constituțională constată că declarațiile Președintelui României au caracterul unor opinii politice, exprimate în temeiul art. 84 alin. (2) coroborat cu art. 72 alin. (1) din Constituție, care nu au dat naștere unui conflict juridic de natură constituțională între autoritățile publice — Președintele României și cele două Camere ale Parlamentului României —, în înțelesul prevederilor art. 146 lit. e) din Constituție.

Având în vedere considerentele expuse în prezenta decizie, dispozițiile art. 1 alin. (1) și (4), art. 8, 61, 64, art. 80 alin. (2), art. 82 alin. (2), art. 89 și ale art. 146 lit. e) din Constituție, precum și prevederile art. 11 alin. (1) lit. A.e), art. 34 și ale art. 35 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale,

Totuși Curtea reține că și declarațiile publice ale reprezentanților diferitelor autorități publice, în raport cu contextul în care sunt făcute și cu conținutul lor concret, pot crea stări de confuzie, de incertitudine ori tensiuni, care ulterior ar putea degenera în conflicte între autorități publice, chiar de natură juridică. Curtea Constituțională are însă competența de a interveni numai în situațiile în care s-a creat efectiv un conflict juridic de natură constituțională între două sau mai multe autorități publice.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Constată că declarațiile Președintelui României, domnul Traian Băsescu, publicate în ziarul „Adevărul“ nr. 4.513 din 6 ianuarie 2005, nu au dat naștere unui conflict juridic de natură constituțională între autoritățile publice — Președintele României și cele două Camere ale Parlamentului României —, în înțelesul prevederilor art. 146 lit. e) din Constituție.

Definitivă.

Decizia se comunică Președintelui României, președintelui Camerei Deputaților și președintelui Senatului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Dezbaterea a avut loc la data de 28 ianuarie 2005 și la aceasta au participat: Ioan Vida, președinte, Nicolae Cochinescu, Aspazia Cojocaru, Constantin Doldur, Acsinte Gaspar, Kozsokár Gábor, Petre Ninosu, Ion Predescu și Șerban Viorel Stănoiu, judecători.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Prim-magistrat-asistent,
Claudia Miu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București,
IBAN: RO75RNCB510100000120001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 224.09.71/150, fax 225.00.43, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 410.47.30, tel./fax 410.77.36 și 410.47.23

Tiparul: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”

5 948368 005167